

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాండే

॥ అష్టాధికశతతమః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ అష్టాధికశతతమః సర్గః ॥

శ్రీరామం ప్రతి నాస్తికమతమవలంబ్య జాబాలిమునేర్భాషణం

ఆశ్వాసయంతం భరతం జాబాలిర్భ్రాహ్మణోత్తమః |

ఉవాచ రామం ధర్మజ్ఞం ధర్మాపేతమిదం వచః || 2.108.1 ||

సాధు రాఘవ మా భూత్ తే బుద్ధిరేవం నిరర్థికా |

ప్రాకృతస్య నరస్యేవ హ్యార్యబుద్ధేస్తపస్వినః || 2.108.2 ||

కః కస్య పురుషో బంధుః కిమాప్యం కస్య కేనచిత్ |

ఏకో హి జాయతే జంతురేక ఏవ వినశ్యతి || 2.108.3 ||

తస్మాన్మాతా పితా చేతి రామ సజ్జేత యో నరః |

ఉన్మత్త ఇవ స జ్ఞేయో నాస్తి కశ్చిద్ధి కస్యచిత్ || 2.108.4 ||

యథా గ్రామాంతరం గచ్ఛన్ నరః కశ్చిద్ బహిర్వసేత్ |

ఉత్సృజ్య చ తమావాసం ప్రతిష్ఠేతాపరేఽహని || 2.108.5 ||

ఏవమేవ మనుష్యాణాం పితా మాతా గృహం వసు |

ఆవాసమాత్రం కాకుత్స్థ సజ్జంతే నాత్ర సజ్జనాః || 2.108.6 ||

పిత్ర్యం రాజ్యం సముత్సృజ్య స నార్హసి నరోత్తమ |

ఆస్థాతుం కాపథం దుఃఖం విషమం బహుకంటకం || 2.108.7 ||

సమృద్ధాయామయోధ్యామాతానమభిషేచయ |
ఏకవేణీధరా హి త్వా నగరీ సంప్రతిక్షతే || 2.108.8 ||

రాజభోగాననుభవన్ మహార్థాన్ పార్థివాత్మజ |
విహర త్వమయోధ్యాయాం యథా శక్తస్త్రివిష్టపే || 2.108.9 ||

న తే కశ్చిద్ దశరథస్త్వం చ తస్య చ కశ్చన |
అన్యో రాజా త్వమన్యస్తు తస్మాత్ కురు యదుచ్యతే || 2.108.10 ||

బీజమాత్రం పితా జంతోః శుక్రం శోణితమేవ చ |
సంయుక్తమృతుమన్మాత్రా పురుషస్యేహ జన్మ తత్ || 2.108.11 ||

గతః స నృపతిస్తత్ర గంతవ్యం యత్ర తేన వై |
ప్రవృత్తిరేషా భూతానాం త్వం తు మిథ్యా విహన్యసే || 2.108.12 ||

అర్థధర్మపరా యే యే తాంస్తాన్ శోచామి నేతరాన్ |
తే హి దుఃఖమిహ ప్రాప్య వినాశం ప్రేత్య లేభిరే || 2.108.13 ||

అష్టకాపితృదేవత్యమిత్యయం ప్రసృతో జనః |
అన్నస్యోపద్రవం పశ్య మృతో హి కిమశిష్యతి || 2.108.14 ||

యది భుక్తమిహాన్యేన
దేహమన్యస్య గచ్ఛతి |
దద్యాత్ ప్రవసతాం శ్రాద్ధం
న తత్ పథ్యశనం భవేత్ || 2.108.15 ||

దానసంవననా హ్యేతే గ్రంథా మేధావిభిః కృతాః |
యజస్య దేహి దీక్షస్య తపస్తప్యస్య సంత్యజ || 2.108.16 ||

స నాస్తి పరమిత్యేతత్ కురు బుద్ధిం మహామతే |
ప్రత్యక్షం యత్ తదాతిష్ఠ పరోక్షం పృష్ఠతః కురు || 2.108.17 ||

సతాం బుద్ధిం పురస్కృత్య సర్వలోకనిదర్శినీం ।
రాజ్యం స త్వం నిగృహ్ణీష్వ భరతేన ప్రసాదితః ॥ 2.108.18 ॥

॥ ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే
అయోధ్యాకాండే అష్టాధికశతతమః సర్గః ॥